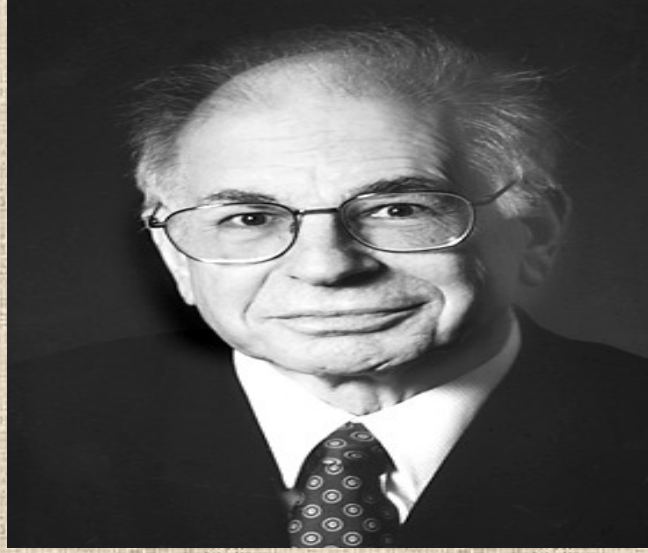

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü,
İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi TARAFINDAN, 2002 yılında
Daniel Kahneman'a (Princeton Üniversitesi, New Jersey-ABD) verilmiştir. Kahneman bu
ödüle “İnsani Karar Verme ve Belirsizlik İçinde Verilen Kararlar Konusunda, Ekonomik Bilimlere Psikolojik Araştırma Kavrayışını En-
tegre Etmesinden” dolayı layık görülmüştür.

DANIEL KAHNEMAN - 2002 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: Daniel Kahneman, Litvanya yahudisi kökenli bir ailenin oğlu olarak 5 Mart 1934'te, annesinin akrabalarını ziyaret etmek için gittiği İsrail'in Tel Aviv kentinde dünyaya gelmiştir. Ailesi 1920'li yılların başında Litvanya'dan Fransa'ya göç ettiği için, Kahneman'ın çocukluğu Paris'te geçmiştir. Fransa'da büyük bir kimyasal fabrikasının araştırma departmanında başkan olarak çalışan babasını 1944 yılında şeker hastalığı nedeniyle kaybetmiştir. Babasının ölümünün ardından annesi ve kız kardeşiyle birlikte Filistin'e yerleşmişlerdir. Filistin'e taşınmaları, D. Kahneman'ın yaşamını tamamen değiştirmiştir. 17 yaşına geldiğinde askerlik hizmetini ertelemek için bir birime başvuran Kahneman'ın bu girişimi, yaz dönemlerini memur yetiştiren bir askeri birimde çalışarak geçirmesi ile sonuçlanmıştır. 17 yaşından itibaren sosyal bilimlere ilgi duyan Kahneman, psikolog olmaya karar vermiştir. 1978'de Anne Treisman ile evlenerek ABD'ye taşınan Kahneman, halen Princeton Üniversitesi'nde emekli öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Eğitim-Kariyer: 1954 yılında Kudüs Hebrew Üniversitesi'nden mezun olan Kahneman, matematik ve psikoloji eğitimi almış, psikoloji alanında uzmanlaşmıştır. Lisans öğrenimi döneminde, bir sosyal psikolog olan Kurt Lewin'in yazılarını okumuş ve ondan derin bir şekilde etkilenmiştir. Lisans eğitimini tamamladıktan sonra bir süre İsrail Savunma Güçleri'nin Psikoloji departmanında, çalışmıştır. 1958'de ABD'deki Kaliforniya Üniversitesi'nde psikoloji alanında doktora yapmıştır. 1961'de Hebrew Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak akademik kariyerine başlamıştır. 1966'da kıdemli öğretim görevliliğine terfi edilmiştir. İlk çalışmasında görsel algı ve dikkat üzerine yoğunlaşmıştır. Kahneman, 1970-1978 döneminde Hebrew Üniversitesi'nde, 1978-1986 döneminde İngiliz Kolombiya Üniversitesi'nde ve 1986-1993 döneminde Kaliforniya Üniversitesi'nde psikoloji bölümünde profesör olarak çalışmıştır. Birçok bilimsel kuruluşa üye olan araştırmacının 2002 Nobel Ekonomi Ödülü'nün yanı sıra başka birçok akademik ödülü de bulunmaktadır. Kahneman, 1993 yılından itibaren Princeton Üniversitesi'nde emekli öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Hobileri: Vaktinin büyük bir kısmını insan davranışları üzerine çalışarak harcayan Kahneman, yemeklere olan özel ilgisinden dolayı farklı lezzetleri tatmaktan ve dünyanın farklı bölgelerini gezmekten hoşlanmaktadır.

İktisat Bilimine Katkıları: Kahneman, bilimsel çalışmalarının birçoğunu Amos Tversky ile birlikte yapmıştır. Beklenti Teorisi'ni Amos Tversky ile birlikte kuran iki deneysel psikologdan biridir. Bireylerin riskli ve belirsiz koşullardaki karar ve tercih süreçleri ile ilgili bahisler türetip cevaplarını da kendileri vererek binlerce karar örneği geliştirmişlerdir. Bireylerin sonuçları kesin olan şeyleri abartarak bunlara, sonuçları kesin olmayan şeylerden daha fazla değer verdiklerini kabul etmektedirler. Yani insanlar karışık, riskli durumlarda karar verirken, her zaman mantıklı ve akılcı davranmazlar. Mâkul kararlar almayan insan modeli, ekonomi alanında genel kabul görmüş, rasyonel ve mantıklı davranan, kendi çıkarlarını gözetken insan modeliyle çelişmiştir. Rasyonel ekonomi dünyasına, psikolojinin, zihinselliğin, bahislerin, belirsizlik ve rasgeleliğin girmesini sağlayan Kahneman, Vernon L. Smith ile birlikte 10 Aralık 2002'de Stockholm'de Nobel Ekonomi Ödülü'ne layık görülmüştür.